

Αθήνα 1-3-2013

ΨΗΦΙΣΜΑ της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της ΠΕΣΑ της 1^{ης} Μαρτίου 2013

Οι ανασκαφές για την κατασκευή του Σταθμού του Μετρό στη συμβολή των σημερινών οδών Εγνατία και Βενιζέλου αποκάλυψαν το πιο κομβικό σημείο στην ιστορία της πόλης: τη συμβολή των δύο πιο σημαντικών οδικών και εμπορικών αξόνων της.

Η μνημειακή ρωμαϊκή οδός Decumanus, σημερινή Εγνατία, αποκαλύφθηκε σε μήκος 75μ. Το ίχνος της ταυτίζεται με ακρίβεια με αυτό της σημερινής ομώνυμης οδού, στην επιφάνεια του εδάφους, αλλά και της γραμμής του Μετρό χαμηλότερα: είναι πολύ λίγες οι πόλεις στον κόσμο που παρουσιάζουν την ιστορική συνέχεια όπως της Θεσσαλονίκης, με μία αδιάκοπη ιστορία 23 αιώνων στην ίδια ακριβώς θέση. Ακόμα λιγότερες πόλεις διεκδικούν την ιστορική συνέχεια ενός σταυροδρομιού στην ίδια θέση για τουλάχιστον 16 αιώνες, όπως αυτό της Εγνατίας με τη Βενιζέλου που αποκάλυψαν οι ανασκαφές του Μετρό και των οποίων τα αρχαιότερα μέχρι στιγμής ευρήματα ανάγονται στον 4ο αιώνα μ.Χ.

Στο σημείο εκείνο άνθιζε το εμπόριο και η βιοτεχνική παραγωγή για 16 αιώνες. Δεξιά και αριστερά της λεωφόρου, όπως ονομαζόταν στα βυζαντινά χρόνια, εντοπίστηκαν σειρές από καταστήματα και βιοτεχνίες αποδεικνύοντας τη ζωντάνια και τη δυναμικότητα της Θεσσαλονίκης και επιβεβαιώνοντας όσα μέχρι σήμερα ήσαν γνωστά μόνο από ιστορικά κείμενα. Το σταυροδρόμι αυτό μέσα από την μνήμη της πόλης δεν έχασε ποτέ την σημασία του, καθώς εξακολούθησε να παίζει κυρίαρχο τοπογραφικό ρόλο και επί Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο αποφάσισε πρόσφατα, για να διευκολύνει την κατασκευή του μετρό, την διάλυση των ευρημάτων και την αποθήκευσή τους στο στρατόπεδο του Παύλου Μελά. Η διάλυση και μεταφορά των ευρημάτων όμως, είναι μία μεγάλη απώλεια για την ιστορική φυσιογνωμία της πόλης. Τα ευρήματα αυτά, στοιχεία της αστικότητας και της διαχρονίας της Θεσσαλονίκης, μετακινούμενα από τον τόπο που βρέθηκαν χάνουν κάθε αξία και μετατρέπονται από ιστορικά ίχνη που σηματοδοτούν τη σημασία του τόπου, σε άψυχο σκηνογραφικό υλικό. Αντίθετα, ενταγμένα στο σταθμό του Μετρό, όπως έχει συμβεί σε αντίστοιχες περιπτώσεις στην Αθήνα και αλλού, θα επιτρέπουν σε πολίτες κι επισκέπτες να έχουν το βίωμα της επίσκεψης σε έναν αληθινό αρχαιολογικό χώρο, περπατώντας μέσα στα αρχιτεκτονικά τεκμήρια 1600 χρόνων ιστορίας της Θεσσαλονίκης.

Εμείς ως Συντηρητές Αρχαιοτήτων γνωρίζουμε ότι οι αποσπάσεις είναι μια ακραία λύση, εξαιρετικά δύσκολη, βίαιη, δραστηκή και επικίνδυνη διαδικασία και για να φτάσουμε σε μια τέτοια απόφαση πρέπει πρώτα να εξαντλήσουμε όλες τις δυνατές πιθανότητες για τη διατήρηση in situ.

Για το λόγο αυτό, η Πανελλήνια Ένωση Συντηρητών Αρχαιοτήτων ενώνει τη φωνή της με άλλους φορείς της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, και ζητά την αναπομπή της υπόθεσης στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, προκειμένου να εξαντληθεί η διερεύνηση τεχνικών λύσεων, ώστε να παραμείνουν οι αρχαιότητες στη θέση τους, ενταγμένες μέσα στο σταθμό. Απαραίτητη είναι η διενέργεια αυτοψίας και από εξειδικευμένους μηχανικούς της Γενικής Γραμματείας Πολιτισμού, προκειμένου να υπάρχει αντικειμενική ενημέρωση σχετικά με τα τεχνικά θέματα που επικαλείται η «Αττικό Μετρό».

Η Γενική Συνέλευση της ΠΕΣΑ

